

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

സുഗ്രീവസ്യ വാനരാണാം ചാശങ്കാ ഹനുമതാ തസ്യാ നിവാരണം
സുഗ്രീവേണ ശ്രീരാമലക്ഷ്മണയോർഭാവം സമീക്ഷിതും
ഹനുമതസ്തസവിധേ പ്രേഷണം

തൗ തു ദൃഷ്ട്യാ മഹാത്മാനൗ
ദ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
വരായുധധരൗ വീരൗ
സുഗ്രീവഃ ശങ്കിതോഭവത് || 4.2.1 ||

ഉദ്ദിഗ്നഹൃദയഃ സർവാ
ദിശഃ സമവലോകയൻ |
ന വ്യതിഷ്ഠത കസ്തിംശ്ചിദ്
ദേശേ വാനരപുംഗവഃ || 4.2.2 ||

നൈവ ചക്രേ മനഃ സ്ഥാതും
വീക്ഷമാണൗ മഹാബലൗ |
കപേഃ പരമഭീതസ്യ
ചിത്തം വ്യവസസാദ ഹ || 4.2.3 ||

ചിന്തയിത്യാ സ ധർമാത്മാ
വിമൃശ്യ ഗുരുലാഘവം |

സുഗ്രീവഃ പരമോദ്ദിഗ്നഃ
സർവൈസ്സൈർവാനരൈഃ സഹ ||4.2.4 ||

തതഃ സ സചിവേദ്യന്തൂ
സുഗ്രീവഃ പ്ലവഗാധിപഃ |
ശശംസ പരമോദ്ദിഗ്നഃ
പശ്യംസ്തൗ രാമലക്ഷ്മണൗ ||4.2.5 ||

ഏതൗ വനമിദം ദുർഗം
വാലിപ്രണിഹിതൗ ധ്രുവം |
ഛരദ്മനാ ചീരവസനൗ
പ്രചരന്താവിഹാഗതൗ ||4.2.6 ||

തതഃ സുഗ്രീവസചിവാ
ദൃഷ്ട്വാ പരമധൻവിനൗ |
ജമുർഗിരിതടാത് തസ്മാ -
ദൻയച്ഛിഖരമുത്തമം ||4.2.7 ||

തേ ക്ഷിപ്രമഭിഗമ്യാമ
യുമപാ യുമപർഷഭം |
ഹരയോ വാനരശ്രേഷ്ഠം
പരിവാർയോപതസ്ഥിരേ ||4.2.8 ||

ഏവമേകായനഗതാഃ
പ്ലവമാനാ ഗിരേർഗിരിം |
പ്രകമ്പയന്തോ വേഗേന
ഗിരീണാം ശിഖരാണി ച ||4.2.9 ||

തതഃ ശാഖാമൃഗാഃ സർവേ
പ്ലവമാനാ മഹാബലാഃ |

ബഭഞ്ജുശ്ച നഗാംസ്തുത്ര
പുഷ്പിതാൻ ദുർഗമാശ്രിതാൻ || 4.2.10 ||

ആപ്ലവന്തോ ഹരിവരാഃ
സർവതസ്തം മഹാഗിരിം |
മൃഗമാർജ്ജാരശാർദൂലാം -
സ്ത്രാസയന്തോ യയുസ്തദാ || 4.2.11 ||

തതഃ സുഗ്രീവസചിവാഃ
പർവതേന്ദ്രേ സമാഹിതാഃ |
സംഗമ്യ കപിമുഖ്യേന
സർവേ പ്രാഞ്ജലയഃ സ്ഥിതാഃ || 4.2.12 ||

തതസ്തു ഭയസന്ത്രസ്തം
വാലികിൽബിഷശങ്കിതം |
ഉവാച ഹനുമാൻ വാക്യം
സുഗ്രീവം വാക്യകോവിദഃ || 4.2.13 ||

സംഭ്രമസ്ത്യജ്യതാമേഷ
സർവൈർവാലികൃതേ മഹാൻ |
മലയോദ്യം ഗിരിവരോ
ഭയം നേഹാസ്തി വാലിനഃ || 4.2.14 ||

യസ്മാദുദ്വിഗ്നചേതാസ്ത്വം
വിദ്രുതോ ഹരിപുംഗവ |
തം ക്രൂരദർശനം ക്രൂരം
നേഹ പശ്യാമി വാലിനം || 4.2.15 ||

യസ്മാത് തവ ഭയം സൗമ്യ
പൂർവജാത് പാപകർമ്മണഃ |

സ നേഹ വാലീ ദുഷ്ടാത്മാ
ന തേ പശ്യാദ്യഹം ഭയം ||4.2.16 ||

അഹോ ശാഖാമൃഗത്വം തേ
വ്യക്തമേവ പ്ലവംഗമ |
ലഘുചിത്തതയാഽത്മാനം
ന സ്ഥാപയസി യോ മതൗ ||4.2.17 ||

ബുദ്ധിവിജ്ഞാനസമ്പന്ന
ഇംഗിതൈഃ സർവമാചര |
നഹ്യബുദ്ധിം ഗതോ രാജാ
സർവഭൂതാനി ശാസ്ത്രി ഹി ||4.2.18 ||

സുഗ്രീവസ്തു ശുഭം വാക്യം
ശ്രുത്യാ സർവം ഹനുമതഃ |
തതഃ ശുഭതരം വാക്യം
ഹനുമന്തമുവാച ഹ ||4.2.19 ||

ദീർഘബാഹു വിശാലാക്ഷൗ
ശരചാപാസിധാരിണൗ |
കന്ധ്യ ന സ്യാദ് ഭയം ദുഷ്ട്യാ
ഹ്യേതൗ സുരസുതോപമൗ ||4.2.20 ||

വാലിപ്രണിഹിതാവേവ
ശങ്ക്യേഹം പുരുഷോത്തമൗ |
രാജാനോ ബഹുമിത്രാശ്ച
വിശ്യാസോ നാത്ര ഹി ക്ഷമഃ ||4.2.21 ||

അരയശ്ച മനുഷ്യേണ
വിജ്ഞേയാശ്ചരദ്ചാരിണഃ |

വിശ്വസ്താനാമവിശ്വസ്താ -
ശ്ചരിദ്രേഷു പ്രഹരന്ത്യപി || 4.2.22 ||

കൃത്യേഷു വാലീ മേധാവീ
രാജാനോ ബഹുദർശിനഃ |
ഭവന്തി പരഹന്താര -
സ്തേ ജ്ഞേയാഃ പ്രാകൃതൈർനരൈഃ || 4.2.23 ||

തൗ ത്വയാ പ്രാകൃതേനേവ
ഗത്യാ ജ്ഞേയൗ പ്ലവംഗമ |
ഇംഗിതാനാം പ്രകാരൈശ്ച
രൂപവ്യാഭാഷണേന ച || 4.2.24 ||

ലക്ഷയന്വ തയോർഭാവം
പ്രഹൃഷ്ടമനസൗ യദി |
വിശ്വാസയൻ പ്രശംസാഭി -
രിംഗിതൈശ്ച പുനഃ പുനഃ || 4.2.25 ||

മമൈവാഭിമുഖം സ്ഥിത്യാ
പൃച്ഛ ത്വം ഹരിപുംഗവ |
പ്രയോജനം പ്രവേശസ്യ
വനസ്യാസ്യ ധനുർധരൗ || 4.2.26 ||

ശുദ്ധാത്മാനൗ യദി ത്വേതൗ
ജാനീഹി ത്വം പ്ലവംഗമ |
വ്യാഭാഷിതൈർവാ രൂപൈർവാ
വിജ്ഞേയാ ദൃഷ്ടതാനയോഃ || 4.2.27 ||

ഇത്യേവം കപിരാജേന
സന്ദിഷ്ടോ മാരുതാത്മജഃ |

ചകാര ഗമനേ ബുദ്ധിം

യത്ര തൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 4.2.28 ||

തഥേതി സമ്പൂജ്യ വചസ്തു തസ്യ തത്-

കപേഃ സുഭീതസ്യ ദുരാസദസ്യ ച |

മഹാനുഭാവോ ഹനുമാൻ യയൗ തദാ

സ യത്ര രാമോത്രിബലശ്ച ലക്ഷ്മണഃ || 4.2.29 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ||